

از فرش تا پوشاک

دریا سبحة - کارشناس ارشد مهندسی نساجی

چکیده

امروزه سازمانهای مشخصی به وجود آمده‌اند که سعی در ایجاد و افزایش فرصتها برای طراحان «مد پایدار» دارند که انجمن ملی طراحان مد پایدار یکی از این سازمانهاست. از آنجائیکه هدف اینگونه سازمانها کمک به کار آفرینان در این زمینه برای رشد مدهای سازگار با محیط، فرهنگسازی، هدایت و آگاهسازی جامعه در این مسیر میباشد، از دیگر وظایف این سازمان، آموزش طراحان مد پایدار و افزایش دسترسی آنها به ابزار و منابع صنعتی مورد نیازشان برای پیشبرد کسب و کارهای خلاق، نوآورانه و مؤثر در این زمینه است و همچنین ایجاد تغییر در جامعه از طریق فراهم آوردن بازار کار مرتبط با طراحی و مدارائه شده از طریق آموزش و پرورش افراد، ایجاد برنامه‌هایی که این صنعت جدید را پرورش میدهند و به پایداری و رشد اقتصادی آن کمک مینمایند. از اینرو با توجه به آنکه صنعت مد و فشن در کشور ما، صنعتی بسیار نوپا و جدید است، هنوز بسیاری از ابعاد آن از جمله مد پایدار، دست نخورده باقی مانده است. ابزار مورد استفاده جهت گردآوری اطلاعات شامل منابع کتابخانه‌ای، اسناد، سایتهای اینترنتی معتبر، گزارشات مقالات خارجی، به بررسی جایگاه تولید پوشاک پایدار پرداخته شده است. بطور کلی نتایج حاصل از انجام تحقیق حاضر نشان داد که شناخت و آگاهی مصرف کنندگان پوشاک از مد پایدار و مزایای استفاده از پوشاک سازگار با محیط زیست، مهمترین عامل تاثیر گذار در این راستا میباشد. در تحقیق حاضر تلاش بر این بوده، راهکارهایی جهت توسعه صنعت پوشاک پایدار، حمایت از کارگاه های کوچک و خلاق، افزایش آگاهی و آموزش مصرف کنندگان به منظور جلوگیری از مصرفگرایی و حفاظت از منابع زیست محیطی ارائه گردد.

انسان های نخستین با دقت در رفتار پرندگان ، سعی کردند با درهم بافتن الیاف و

شاخه های درختان ، زیراندازی برای خود تهیه کنند که بیشتر شبیه به حصیربافی امروزه بوده است. پس برای حفظ خود از سختی و سرمای زمین ، در ابتدا از پوست حیواناتی نظیر ، بز و گوسفند استفاده می کردند و بعد از آن با پیشرفت انسان ، نمد اولین زیرانداز گرم و ضخیم بود. (نمد ، پارچه ای کلفت که از پشم یا کرک مالیده تهیه میشود و برای تهیه نمد ، عمل بافت انجام نمیشود و با ایجاد حرارت ، فشار و رطوبت ، باعث درهم پیچیدن الیاف پشم می شوند). با پیشرفت بیشتر انسان در فنون ریسندگی و تابندگی نخ های پشمی و با بکارگیری نخ های افقی و عمودی (تار و پود) و گره ، فرش پرزدار ابداع شد.

این هنر فاخر از دیرباز مورد توجه و استقبال کشورهای دیگر، مخصوصا کشورهای اروپایی بوده و بی شک نشانه تاریخ و فرهنگ ایران است. توجه بسیاری از ، « بته جقه » نقوشی که در فرش های دستباف ایران دیده میشود مانند طراحان بنام دنیا را به خود جلب کرده است و آنها با الهام گرفتن از این نقوش در تزیین و طراحی لباس و اکسسوری استفاده کرده اند .

بته جقه

نقشی تزیینی شبیه سروی خمیده به نشانه فروتنی است که به حدود ۲۵۰۰ سال پیش برمی گردد. البته به شکل شعله آتش ، میوه ، درخت کاج ، مرغی که سر در سینه فروبرده هم اشاره شده است و گروهی مظهر شعله آتشکده های زرتشتی میدانند . در زبان انگلیسی معمولا به نام مخروط لاغر شده یا میوه کاج باریک شده

نساجی امروز

۱۴۸ شماره ۲۲۰ تیر ۱۴۰۰

است. در دنیای فشن غرب بود که اولین بار از طرح بته جقه رونمایی شد و طراحان در کروات و دستمال گردن مردانه از آن استفاده کردند. یکسری از طراحان و شرکت هایی مانند Roberto cavalli ، Givenchy ، Tory Burch ، Ralph Lauren ، Tim Coppens Burberry ، Martin Margiela ، Hermes و... از خود فرش یا تکه هایی از فرش و گلیم در لباس و اکسسوری های خود استفاده کرده اند و یکسری دیگر از نقوش فرش های دستباف با استفاده از روش چاپ استفاده نموده اند و مورد استقبال مصرف کننده قرار گرفته است.

(Hermès) هرمس

قدیمی ترین برند جهان است که توسط Thierry Hermès در سال ۱۸۳۷ در فرانسه تاسیس شد. این برند سرشناس برای کالکشن سال ۲۰۱۲ خود، به سراغ

مدل‌ها بوتی از جنس فرش به پا داشت.

تیم کوپنس (Tim Coppens)

یک طراح لباس بلژیکی است. تیم کوپنس در بلژیک متولد و بزرگ شده است و studio coppens (استودیوی طراحی لباس نیویورک) در سال ۲۰۱۴ تاسیس شد. او در کالکشن بهار ۲۰۱۲ خود، از فرش های قدیمی به همراه چرم سفید استفاده کرد.

رالف لورن (Ralph Lauren)

یک طراح مد آمریکایی که برند خود را با همین نام در سال ۱۹۶۷ راه اندازی نمود. این برند لوکس، کالکشنی از کیف‌های خود را در سال ۲۰۱۳ ارائه کرد که در این کالکشن چیزی که جذابیت کیف‌ها را بیشتر کرده بود، تلفیق فرش با چرم بود.

روبرتو کاوالی (Roberto Cavalli)

تاریخچه این برند از سال ۱۹۷۲ توسط طراح ایتالیایی به نام روبرتو کاوالی آغاز میشود. علاوه بر روبرتو کاوالی که خط اصلی و لاکچری این کمپانی محسوب

فرش تبریز رفته و از زیبایی هنر ایرانی در لباس های خود استفاده کرده است. این برند، نامگذاری « پارچه ای از جنس ابریشم را عرضه کرد و طرح این پارچه را کرد و در کالکشن ۲۰۱۲ از این پارچه استفاده نمود.

Maison Margiela

یک خانه مد لوکس فرانسوی است که در سال ۱۹۸۸ توسط مارتین مارچالا، طراح بلژیکی تاسیس شد. در سال ۲۰۱۲ برای رونمایی از کالکشن بهاره خود، تمام سکوی نمایش را از فرش های ایرانی پوشانده بود و مدل‌ها لباس‌هایی به همراه پلاستیک شفاف بر تن داشتن و جالب اینجاست که لباس‌ها طوری بود که گویی این مدل‌ها به دور خود، فرش پیچیده اند ولی حقیقت این است که این لباس‌ها، پارچه‌هایی براق با نقوش فرش ایرانی به همراه ریشه‌هایی بود که این ریشه‌ها حس واقعی بودن فرش به دور مدل‌ها را القا میکرد و جدا از این لباس‌ها، یکی از

ژیوانشی (Givenchy)

یک کمپانی فرانسوی است که در سال ۱۹۵۲ توسط طراح فرانسوی به نام (Hubert de Givenchy) تاسیس شد. ریکاردو تیشی (Riccardi Tisci) یک طراح مطرح ایتالیایی است. او در سال ۲۰۰۵ به عنوان مدیر طراحی خط تولید لباس ها و اکسسوری های این برند انتخاب شد. وی در سال ۲۰۱۵ در کالکشن پاییزه ژیوانشی از طرح فرش ایرانی استفاده کرده است.

میشود، جاست کاوالی (just cavalli) که یکی از زیر برندهای روبرتو کاوالی است، کلکسیون کژوال و گروه مخاطب جوان را ارائه میدهد. جاست کاوالی در کالکشن ۲۰۱۴، لباس هایی الهام گرفته از فرش را ارائه کرد.

بربری (Burberry)

این شرکت در سال ۱۸۵۶ توسط توماس بربری در شهر باسینگستوک تاسیس شد. توماس بربری این برند را زمانی که فقط ۲۱ سال سن داشت بنا کرد. این برند در سال ۲۰۱۴ کیف های خود را در کالکشن پاییزه، با استفاده از گلیم ارائه کرد.

توری برچ (Tory Burch)

یک خانم طراح ۵۵ ساله آمریکایی است که در سال ۲۰۱۵، کالکشن خود را بر اساس نقوش گلیم و فرش ارائه کرد و رنگ های زرد، خردلی، قرمز، کرم و آبی در این کالکشن به چشم میخورد.

امروزه فرش به غیر از زیرانداز، در صنعت مد و پوشاک هم قابل استفاده است

Artemisdesign

chloe